

ለካህናት የሚገባ አክብሮትና አገልግሎት

ቅዱስ አትናቱዎስ «አ ካህናት ሰዩማን ክብር ለክሙ ለባ ትትከሆኑ ምስለ እግዚአ ሰሚያት ወምድር / የተሾማችሁ ካህናት ሆይ ከሰማይና ከምድር ጌታ ጋር ለማገልገል ትላካላችሁና ክብር ይገባችኋል» (ቅዱስ አትናቱዎስ ቁ. ፲፮) በማለት እንደተናገረ እግዚአብሔር ለካህናት ትልቅ ክብርና ልዕልናን ሰጥቶአል። ከክብርት ሥልጣናቸው የተነሣ ደግሞ ካህናት ሊከበሩ ይገባቸዋል።

ካህናትን ማክበር ከሁሉ ይልቅ ለምእመናን የተገባ ነው አባ ሕርያቆስ በቅዱሳው «አ አበዊን ንቡራን ዕድ ሰዩማን እለ መትልው ሐዋርያት . . . / ከሐዋርያት ቀጥላችሁ መስላችሁ በእንበሮተ ዕድ የምትሾሙ አባቶቻችን እናከብራችኋለን እናገናኝኋለን» ብሎአልና (ቅዱስ ማርያም ቁ. ፲፫)

ፍትሐ ነገሥት ለካህናት የሚገባውን ክብር ጽሕፈ ለአሮንና ለሙሴ ይሰጡት የነበረውን ክብር እንደሆነ ያስረዳል። «ዲያቆኑ ዛሬ በአሮን ቦታ አለላችሁ ኤጲስ ቆጶሱም በሙሴ አምሳል» በማለት። (ፍት.ነገ.ጤን ፱፥፫፻፲፪) በተጨማሪም «አጋንንትን የሚያገለግሉ (ካህናተ ጣዖት) ከወገኖቻቸው (ከአምላኪያነ ጣዖት) የሚከብሩ ከሆነ ያለ ጣዖቱ ካህን ፈቃድ በቀር ምንም ሥራ የማይሠሩ ከሆነና የሚያዛቸውን ሁሉ የሚሠሩና የሚፈጽሙ ከሆነ ፤ የተረዳች ሃይማኖት ፤ የከበረች አለኝታ ፤ ያለ ፍርሃት ምስጋናን የተሞላች የዘላለም ዋጋን (መንግስቱን) ደጅ የምንጠና እኛ ክርስቲያኖችማ አስቀድመን አምላካችን እግዚአብሔርን ፤ ቀጥሎ ካህናቱን ማክበር እንዴት አይገባንም?» በማለት ይገልጻል።

ለካህናት ያለን ክብር ሌላው ቀርቶ እንርሱን ከምንጠራበት አጠራር ይጀምራል ፤ ካህናት «አባቶቻችን ፤ ጌቶቻችን፤ መምህሮቻችን» መስኝት ይገባቸዋል። ይህም የለበጣ ሳይሆን ነገረ ሃይማኖትን ከመረዳት የሚመነጭ ጥሪ ነው። በሐዋ ፪፥፴፯ ጴጥሮስንና ሌሎችንም ሐዋርያት «ወንድሞች ሆይ ምን እናድርግ?» አሏቸው ይላል ፤ ወንድሞች ሆይ ብለው መጥራታቸው ግብር ገብተው ከእእምሮ (ከማወቅ) ደርሰው ባይረዱት ነው እንጂ «አበዊ» (አባቶቻችን) ፤ መምህራኒን (መምህሮቻችን) ፤ ኢጋእዝረን (ጌቶቻችን) ሊቃውንቱን (ሊቃውንቶቻችን ፤ አለቆቻችን) » ሊሉአቸው በተገባ ነበር። (ጢ.ሐዲ.ዘመስቱ) ስለዚህ ካህናትን አቃልሎ የሚጠራ ትምህርተ ሃይማኖት ያልተረዳ ነው ማለት ነው።

የካህናቱን ክብርና የታሰረውን የመፍታት ፤ የተዘጋውን የመክፈት ሥልጣን የተረዱ ግን «ጌቶቼ ሆይ እድን ዘንድ ምን ማድረግ ይገባኛል?» ይላሉ (ሐዋ ፲፮፥፴) የድኅነትን መንገድ እንዲመሩአቸውም ደጅ ይጸኑዋቸዋል። አንዳንዶች በማኅበራዊ ቅርበት (ዝምድና ፤ በጉርብትና) ከካህን ጋር በሚኖራቸው ትስስር ካህናትን አቃልለው ሲጠሩ ይታያል። ይሁንና ባልጎጀራ ንጉሥ ሆኖ በተሾመ ጊዜ አፈር ስንፈጭ ውኃ ስንራጭ አድገናል ብሎ መናቅ እንደማይገባ ካህንንም ምን ቢቀርቡት አቃልለው ሊጠሩት ፤ ሊንቁት ግን አይገባም። «ወለዘሂ ፍርሃተ ፍርሀ / መፈራት የሚገባውን ፍሩ» እንዲል ሐዋርያው (ሮሜ ፲፫፥፰)

ሊቃውንትን መምህራ ፤ አባቱ ፤ አለቃዬ ብሎ መጥራት ጌታችን አስተምሮናል። ይህም ሊቀ መምህራን የሆነ እርሱ ኒቆዲሞስን «አንተ የአይሁድ መምህር . . . » ብሎ በመጥራቱ ነው። አንዳንዶች

«መምህር ተብላችሁ አትጠሩ» (ማቴ ፳፫፥፭) በማለት የተናገረውን ይዘው «መምህር» ብሎ መጥራትን ይቃወማሉ። ይሁንና ጌታችን በዚህ ቃል የተቃወመው «መምህር» ለመለኘት የሚደረግን ሩጫና የትዕቢት ሀሳብ እንጂ አክብረው «መምህር» የሚሉትን አይደለም። ደግሞም «መምህር ተብላችሁ አትጠሩ» አለ እንጂ «መምህር ብላችሁ አትጥሩ» አላለም። ያን ማለቱ መምህር መለኘትን አትሹት ሲል ነው።

ነገሩን በጥልቀት ካየነው በዚህ ስፍራ ጌታን ጨምሮ «አባት ብላችሁ አትጥሩ» ብሏል በዚህ መሠረት ከሐድን ደግሞ ወላጅ አባታችንንም አባቱ ማለት ልንከለክል ነው ማለት ነው። ይሁንና ይህ ቃል አባቱ የሚባሉ እንጂ ሌሎችን አባት ብለው ሊጠሩ ለማይገባቸው ሊቃነ ጳጳሳት ለሐዋርያቱ የተሰጠ ትእዛዝ ነው። «መምህር» ብሎ መጥራት ባይገባ ጌታ ኒቆሊሞስን «መምህር» ባላለው ነበር።

የሰው ልጅ የእግዚአብሔርን ቃል በተግባር እንዲያስተምር ተፈቅዶለታል። መምህር የሚለው መጠሪያ ደግሞ ትርጉሙ «የሚያስተምር ሰው» ማለት ነው። ከሰሙ ደግሞ ተግባሩ ይከብዳል። በራሱ መምህር ፣ መካር የሆነ የሆነ አምላካችን ነው። ሰው ቢያስተምር «በከመ ይቤ» «ጌታችን እንዳለ» አያለ ነው ፣ እርሱ ግን ከራሱ ይናገራል። ሌሊሁ እንዳለው «እንደ እርሱስ ያለ አስተማሪ ማን ነው?» (ኢዮ. ፴፮፥፳፪) ይህ የራሱ የሆነው መምህርነት ለሰው ልጆችም እንደ ብዙ ሥጦታዎቹ ሁሉ ሰጥቶናል። «እግዚአብሔር በቤተ ክርስቲያን እንዳንዶቹን አስቀድሞ ሐዋርያትን ሁለተኛም ነቢያትን ሦስተኛም አስተማሪዎችን ... አድርጓል።» ፩ቆሮ. ፲፮፥፳፭

ለካህናት ¹²እጅ መንሳትና የጸጋ ፣ የአክብሮት ስግደትን ከጉልበታቸው ከአግራቸው በአፍ ጢም ተደፍቶ መሳም ይገባቸዋል።

¹² እጅ መንሳት ማለት አለመጨበጥ የአክብሮት ሰላምታን በመጎንበስ ብቻ መስጠት ሲሆን በአፍጢም መደፋት ደግሞ በአፍና በጢም መደፋትን ያመለክታል።

የካህናትን ጉልበትና ጫማ መሳም ፣ ለሚቀመጡበት ማንጠፍ ፣ የሾማቸውንና ሹመታቸውን ማክበር ነው። ለካህናት እጅ መንሳትን አክብሮ ተነሥቶ መቀበልን የማይሹ እነርሱ እንደ ቀላል በሚያዩት ነገር ከሰማያዊው ንጉሥ ጋር እየተባሉና ከፍርድ እየገቡ መሆኑን ሊያውቁ ይገባል። እንኳን ለሕያዋን ካህናቱ ጌታ በአህያ ላይ ሆኖ ወደ ኢየሩሳሌም ሲገባ እንኳን ለአንተ ለተቀመጥክባም አህያ መሬት መርገጥ አይገባትም ሲሉ ልብሳቸውን አንጥፈውላታል።

የአስቆሮቱ ይሁዳ አያት ለዚያ ሁሉ ርግማን የገባው የእግዚአብሔርን ነቢይ አይቶ እጅ ላለመንሳት እንዳላየ በመሆኑ አልነበር? ይህ ታሪክ እግዚአብሔር ምን ያህል ለሾማቸው ክብር እንደሚቀና እና ሲንቁበት እንደሚቆጣ ያሳያል።

እኛ ግን ቀርኔሌዎስ ለቅዱስ ጴጥሮስ (ሐዋ ፲፥፲፮) ቆስጠንጢኖስ ለ፪ኛት እንደሰገዱ ለአባቶቻችን በአክብሮት እንሰግዳለን። አበው ካህናት እንደ ቅዱስ ጴጥሮስ በትሕትና እንደ አንተ ያለሁ ፈራሽ በስባሽ ነኝ አትሰገድልኝ! ቢሉንና ቢያነሱንም እኛ ግን በመዋቲ ሥጋቸው የያዙትን ኢ መዋቲ ሥልጣንና ክብር በመዘክር (በማሰብ) እንሰግድላቸዋለን ፣ እናከብራቸውማለን።

ለካህናት ክብርን መስጠት የሁሉም ግዴታ ነው። ምናልባት እንደቆርኔሌዎስ በምድራዊ ክብር የከበረ ሰው ቢሆንም እንኳን ካህንን ማክበር ክርስቲያን እስከሆነ ድረስ የሁሉም ግዴታ ነው። በመንፈሳዊም ቢሆን ከክህነት ሌላ እንደ ምንኩስና ብሕትውና የመሳሰሉትን መንፈሳዊ መጠሪያዎች የያዘም ቢሆን ካህንን ማክበርና ምእመናንን ወደካህናት እንዲቀርቡ መምራት አለበት። እንዳንድ ጊዜ ከፍተኛ ተደማጭነትን ያገኙ ሲመስላቸው ካህናትን የሚዘልፉና ምእመናንን ከካህናት የሚያሸሽ ፣ ተስፋ የሚያስቆርጥ «ገበሬ አስደንግጥ ስብከት» የሚሰብኩ

«ባሕታውያን» ሲኖሩ ይችላሉ። ብሕትውና እንዴት ነው? የሚለውን ጥያቄ እንተወውና የባሕታዊ ግብር ካህንን ማቃለል አለመሆኑ ግልጽ ነው። ታላቁ ባሕታዊ መጥምቀ መለኮት ቅዱስ ዮሐንስ ለሊቀ ካህናት ክርስቶስ «እሱ ሊልቅ እኔ ላንስ ይገባል» ብሎ ሥፍራውን በመልቀቅ ለባሕታውያን አብነት ሆኗል። ስለዚህ ባሕታውያን ምእመናንን ወደካህናት የመምራት ኃላፊነት አለባቸው።

የካህን ሥልጣን በሞት የማይገደብ በመሆኑ ለካህን የሚሰጠው አክብሮትም ከሞት በኋላም ይቀጥላል። የካህኑን ቦድን ይፍቱኝ ብለን የምንላለመው ፤ ከግንዛቤ እስከ መቅበርቱ (መቃብሩ) በክብረ ሃይማኖታዊ ሥርዓት የምንሰናበተውም ለዚህ ነው። «አኮኑ እንዘ ንፈንዎሙ በክብር ወናሄኒ ግንዛቤሙ በዐቢይ ጸሕቅ / በክብር የምንልካቸው ግንዛታቸውንም በታላቅ መጠበብ የምናሳምር አይደለምን?» እንዲል (ተግሣጽ) በብሩሕ ትንሣኤ እንደሚነሣ በማመን ካህኑን ነግተው ተግተው ይገንዙታል። መነኩሴ የሆነ እንደሆነ «በዓይኑ የማይገባ ነገር አላየህበትም!» ሲሉ እጁን በዓይኑ ጥለው ይገንዙታል። ቂስ የሆነ እንደሆነ «መስቀልን (መከራን) ተቀብለሃል!» ሲሉ እጆቹን አመሳቅለው ይገንዙታል። ዲያቆን ከሆነ ደግሞ በተልእኮ ኑረሃል ሲሉ አስተላልፈው ይገንዙታል።

ከዚህ ባሻገር ወታደር ሲሞት ጋሻውን ጦሩን ይዘው እንደሚያለቅሱ፤ ካህን ሲሞትም ቅድመ እግዚአብሔር ሲያገለግልበት የኖረውን መቁሚያውን ጸናጽሉን ቋዱን ቀሽመራውን ይዘው ገዘንን ያደርጉለት ዘንድ ይገባል። (ኢሳ ፬፥፳፯ ትር)

ለካህናት ያለንን አክብሮት የምንገልጽበት ሌላው መንገድ ደግሞ ካህናትን ማገልገል ነው። ካህናት ከእግዚአብሔር የሚያስታርቁን ኃጢአታችንን የማያራግፉልን ናቸውና። ልናገለግላቸው ይገባል።

«የሚያስታርቁት ነቢያት እንደሆኑ ለምን አታስቡም ፤ የእግዚአብሔር አገልጋዮች እንደመሆናቸው ለምን አታገለግሏቸውም» ተብሏልና። (፪፥፲፯፡፳፱ ፱፥፫፻፲፪) ማገልገል ሲባል አቅም እንደ ፈቀደ የሚያስፈልጋቸውን ሥጋዊ ነገር ማሟላት ነው። ይህም እንደ እንግዳ ደራሽ ፤ እንደ ውኃ ፈሳሽ ደርሶ የመጣ ሳይሆን ከብሉይ ኪዳን ጀምሮ የነበረ ሥርዓት ነው። የብሉይ ኪዳን ካህናት (የሌዊ ወገን) ርስት ለ፲፪ ነገደ ጃኤል ሲከፋፈል ለእነርሱ አልተሰጣቸውም ነበር። «የጃኤል አምላክ እግዚአብሔር እንዳላቸው ርስታቸው አርሱ ነው።» (ኢያ ፲፫፥፴፫) የዚህም ምክንያቱ ኑሮአቸው በመቅደስ መተዳደሪያቸውም ሕዝቡ የሚሰጠው ገንዘብ ስለነበረ ነው። ለሕሪት ካህናት ይህ ከተደረገ ለደገኞቹ የወንጌል አገልጋዮችም ምን ያህል ይገባቸዋል?

አቅሙ የፈቀደለት ሰው ካህናትን ከምግብና ልብስም ባሻገር መኖሪያም ሊሰጣቸው እንደሚገባ መጽሐፍ ቅዱስ ያስረዳል ፤ ሚካ የተባለ የኤፍራም ሀገር ሰው (ምንም የኋላ ታሪኩ ሌላ ቢሆን) አንድን ሌዋዊ ካህን «ስእኔ ዘንድ ተቀመጥ አባትና ካህንም ሁነኝ እኔም ልብሶችንና ምግብን በየዓመቱም ፤ ብር አስጥላሁ አለው» ይላል። ካህኑም መኖር ከጀመረ በኋላ ሚካ እንዲህ አለ። «ሌዋዊ ካህን ስለሆነልኝ እግዚአብሔር መልካም እንዲሠራልኝ አሁን አውቃለሁ» (መላ. ፲፮፥፱፻፲፫)

በሐዲስ ኪዳን የተሾሙት የመጀመሪያዎቹ ካህናት ቅዱሳን ሐዋርያትም ጌታችን ሲልካቸው የሚያስፈልጋቸውን ገንዘብና ስንቅ ልብስ እንዳይዙ ነግሯቸዋል። ምክንያቱንም «ለሠራተኛ ምግብ ይገባዋልና» በማለት አስረድቷል። (ማቴ. ፲፥፲) ይህም ለመምህር የዕለት ራት ፤ እንደ እንጀራ ጽዋ ውኃ ይገባዋልና የምታስተምሯቸው እዚያው ይመግቧችሁ ሲል ነው። በሌላም ሥፍራ «የሰማይ አእዋፍ አይዘሩም

አያጭዱም» ሲል በምሳሌ የተናገረው ዘር መከር ሳይኖራቸው ከምእመናን ዘር መከር የሚመጡ ካህናትን ነው። (ማቴ. 23፡28)

አንዳንድ ሰዎች ለካህናት የሚሰጥን አገልግሎት (መስተንግዶ) ከካህናት ከሚገኘው አገልግሎት እንደሚበልጥ እንደ ትልቅ ነገር አድርገው ሲናገሩና ሲነቅፉ ይታያል። ካህናትም ከሚያገለግሉት ሰዎች ወገንም አንዳንዶቹ የተገደዱ ይመስል ሲሚረሩና ሲቆጩ ይስተዋላሉ። ይህ ዓይነቱ ድካምን ከንቱ የሚያደርግ ክፉ ዓመል በቆሮንቶስ ክርስቲያኖችም ላይ ታይቶ ነበር። ቅዱስ ጳውሎስ እንዲህ ሲል ገሥጸአቸዋል፡-

«ከቶ በገዛ ገንዘቡ በወታደርነት የሚያገለግል ማነው? ወይስ ወይን ተክሎ ፍሬውን የማይበላ ማነው? ወይስ መንጋ እየጠበቀ ከመንጋው ወተት የማይጠጣ ማነው? ይህን በሰው ሥልጣን ብቻ እላለሁን? ሕግስ ደግሞ አይልምን? የሚያበራየውን በሬ አፋን አትሰር? ተብሎ በሙሴ ሕግ ተጽፎአልና (ዘፈ. 22፡28) እግዚአብሔርስ ስለ በሬዎች ይገደዋልን? ይህን የሚለው ፈጽሞ ስለ እኛ አይደለምን? የሚያርስ በተስፋ ሊያርስ ፣ የሚያበራይም እንዲካፈል በተስፋ ሊያበራይ ስለሚገባው በአውነት ስለ እኛ ተጽፎአል። እኛ መንፈሳዊን ነገር የዘራገላችሁ ከሆንን የእናንተን የሥጋዊን ነገር ብናጭድ ትልቅ ነገር ነውን? (መንፈሳዊውን ነገር እየሰጠናችሁ ለቀመተ ሥጋ ያህል ከእናንተ ሥጋዊውን ነገር ብንወስድ ፣ ተራራ የሚያህል /ልዕልት ትምህርትን/ አስተምረናችሁ ድምብላል የምታህል ከእናንተ ብንወስድ) ትልቅ ነገር ነውን?» በማለት ተናገሯል።

ለካህናት ለምን አገልግሎትና መስተንግዶ ይደረጋል? የሚሉ ሰዎች የካህናትን ድካም የማይውቁ ናቸው። የካህናት አገልግሎት ሌሊትና ቀን እንደ መሆኑ የሚሰጣቸው አገልግሎት የሚያንስባቸው

ነው። ይህን የማይዋጥላቸው ለአንድ ሰውለት ለያልይ (ሌሊቶች) ማግለት / ለዓታት እድረው ሊያዩና ሊረዱ ይችላሉ። በቅድስት እምነ ወለተ ጴጥሮስ ዘመን የተፈጸመውም ይኸው ነው።

ቅድስቲቱ ለካህናት ግብር ታገባ ነበር። በዚህ ጊዜ ልዩ ልዩ የመላላክና የወጥ ቤት ሥራ የምትሠራ እንዲት ሴት ከእርሷ ጋር ነበረች። ለካህናት ምግብ ማዘጋጀትን ይህች ሴት አትወድም ነበር። እናታችን ወለተ ጴጥሮስ ይህችን ሴት በሌሊት ቤተ ክርስቲያን ወስዳ የካህናትን ድካማቸውን አላየችት። ይህችም ሴት የካህናትን ድካምና ትጋት በተመለከተች ጊዘ ስለ ሥራዋ ተጸጸትችና ካህናትን በደስታ ታገለግል ይመር (ገድለ ወለተ ጴጥሮስ) ስለዚህ ከግብረ ሌሊት ሴት ተነስተው እንቅልፍን ያህል ሲሳይ ፣ ብርድን ያህል ስቃይ ፣ እጥተውና ታገሰው የሚያገለግሉ ካህናት ታላቅ ክብርና አገልግሎት ይገባቸዋል።

አንዳንዶች እንኳ ሌላው መስተንግዶ ይቅርና ደመወዝም ጭምር ለካህናት አይገባም እስከ ማለት ይደርሳሉ። ከዚህም አልፈው ካህናትን «የዲግሪ ደመወዝ አያበሉ...» ወዘተ በማለት የሚነቅፉም አሉ። ይህ ዓይነቱ ሀሳብ ከሁለት ነገር የሚመነጭ ነው። የመጀመሪያው ዘመናዊው ትምህርት ከመንፈሳዊው በላይ የተጋነነ አክብሮት መስጠት ይሆን ሁለተኛው ደግሞ የካህናትን ክብርና ጥቅም ካለመረዳት ነው።

ቅዱስ ጳውሎስ እንዳለው ካህናት የለ ምንም ዋጋ አገልግሎት ማለት ወታደር በገንዘቡ ያገልግል እንደ ማለት ነው። በእርግጥም ካህናት ወታደሮች ናቸውና። እባ ኪዳነ ማርያም ጌታሁን የተባሉ አባት «ቤተ ክርስቲያንና ሥርዓቷ» በሚል መጽሐፋቸው «የነፍስ የሥጋ ጠላቶች ከሆኑት ከረቂቃን አጋንንትና ከነጻነት ገፋፊዎች ጋር ሴት ተቀን በጸሎት እየተዋገ የሚጠብቁን መንፈሳዊውን አርበኛት ተሳውስት መሆናቸውን አንዝንጋ» በማለት ሲጥል እንዲ ሲወጋ በማይታየው «የእቡነ ዘበሰማያት ጦር» ከአጋንንት ጋር እየተዋገ

የሚያስጥሉን የአምላክ ወታደሮች ካህናት መሆናቸውን ገልጠዋል።

በሰ ደመወዝም ቢሆን ደርሶ ሳይመጣ ሳይሆን ከመጸሕፍት የተገኘ ነው። ዘካርያስ ነቢይ አንኳን «እመ አሥመርኩከመ በቅድሚክመ ድልው ቢተ ሠላሳ ብሩር/ ደስ ለሉአትሁ እንደሆነ ዋጋዬን ሲጡኝ አልሁ እነርሱም ለዋጋዬ ሠላሳ ብር መዘኑ » በማለት ተናግሮ ነበር። (ዘኢ፲፩፥፲፪)

ፍትሐ ነገሥትን በጎላ በተረዳ ነገር ከላይ የጠቀስነውን ሃሳብ ያጠናክራል። «ልጄ ሆይ! የእግዚአብሔርን ቃል የነገረህንና ለሕይወት ምክንያት የሆነህን ካህን ከፊትህ ላብና ከእጅህ ድካም ባገኘኸው በኃይልህ ሁሉ እንደ እግዚአብሔር አክብረው (ርዳው) በማለት ካህንን በማገልገል ለእግዚአብሔር ክብርን መስጠት እንደሚቻል ከገለጸ በኋላ፡- «ወእም ከመሰ እግዚአብሔር ናሁ ረሰየክ ድልው ከመ ተጎሣሕ እምኔሁ መብል፣ መንፈሳዊ ወሥጋዊ ወሕይወተ ዘለዓለም ወሐንተኒ ይደልወክ ከመ ተሀቦ ፈድፋደ መብል፣ ማሳኔ ወዘመናዊ / እነሆ እግዚአብሔር ሥጋዊውንና መንፈሳዊውን ምግብ (ምግብ ሥጋን በጸሎቱ ፤ ምግብ መንፈስን በሥልጣኑ) የዘለዓለምንም ሕይወት ከእርሱ እንድትተብል ዝግጁ ካደረገህ አንተም ፈጽሞ ጠፊውንና ዘመናዊውን ምግብ ትሰጠው ዘንድ ይገባሃል» በማለት ይደመድማል። (፪ተ. ነገ. ወን. ዘ፥፫፻፲፬)

ካህናት ማስተናገድ ትልቅ ክብር ነው። ንጉሠ ነገሥት ኢየሱስ ክርስቶስ በሰማያዊቷ የብርሃን ድንኳን በመፃድ አስተምጦ ቀርቦ የሚያገለግላቸውን ጐዳን ከቡራን ማገልገልና ማስተናገድ መመረጥ ነው። (ቅዱስ አትናቴዎስ) ያከበራቸውን ሲያከብሩለት ደስ የሚለው እግዚአብሔር ለካህናት በማሰብ አገልግሎትና መስተንገዶን ለሚያደርግ ንዳውን ይሞላለታል። በአመቤታችን ተአምር ላይ የሚከተለው ታሪክ

ተጽፎአል።

ዘወትር ካህናት ቀድሰው ሲወጡ የሚያድፉበትን መክፈልት ወደ አመቤታችን ቤተ ክርስቲያን የሚያመጡ ባልና ሚስት ነበሩ። ባልየው ወርቅ ለማውጣት በመቆፈር ሥራ የሚተዳደር ነበር። ከአለታት በአንድ ቀን በሥራው ላይ ሳለ ዓለት ተንዶበት አብረውት ከነበሩት ተለይቶ ጠፋ። ሰዎቹም ፈልገው ሲያጡት ለሚስቱ አለት ተንዶበት እንደሞተ ነገሩአት።

ሚስቱ በባልዋ ሞት ብታዝንም ለካህናት የምትወስደውን ምግብ አልተወችም። ወስዳም ታስተምጥላቸው ነበር። ሆኖም ካህናቱ ምግቡን አያገኙም ነበር። ሴቲቱም የተመገቡ ይመስላት ነበር። ካህናቱ ግን የዘወትሩ መክፈልት የቀረባቸው መስሎአቸው ነበር።

ከብዙ ጊዜ በኋላ ቆራሪዎች በአንድ ጉድጓድ አቅራቢያ ሲቆፍሩ ድምጽ ይሰማሉ። ደርሰው ሲመለከቱ ሞተ የተባለውን የሴቲቱ ባል እንደዋሻ ባለ ጉድጓድ ውስጥ አገኙት። እስከ ዛሬ ድረስ ምን እየበላህ በሕይወት ቆየህ ሲሉት እመቤታችን ሚስቱ ለካህናት የምታመጣውን ምግብ ነገሥታ ለእርሱ ትመግበው እንደነበር ነገራቸው። ይህ ሰው ለካህናት ማሰብ የችግር ጊዜ ስንቅ እንዲሆነው እመቤታችን አስባለት ነበር። (ተአ.ማር ፪፻፶፮)

ሐውጾ ካህናት (ካህናትን መጎብኘት) ለንስሐና ለኃጢአት ሥርየት አጋዥ ነው። ይህች ሴት አጋንንት ሰልጥነውባት እየተሰቃዩት ትኖር ነበር። የበቁ (ለቅድስና የደረሱ) ካህናት አይተዋት «የሰው ባሕርይ ጥንቱን ደካማ ነው። ደግሞ በዚሁ ላይ አጋንንት ሰልጥነውባት እንደምን ትሆናለች?» ብለው ወደ እግዚአብሔር ቢያመለክቱ አጋንንቱ ተለይተዋት ሲሄዱ አይታለች።

ከዚህ በኋላ እርሷም «ከህናት እዘኑልን ሳይሏቸው ቢያዝኑ (ጸልዩልን ሳይሏቸው ቢጸልዩ) እንዲህ የጠቀሙ እዘኑልን ብለዋቸው ቢያዝኑ እንደምን በጠቀሙ!» ብላ ከህናትን ስትረዳ የምትኖር ሆናለች። ስለዚህ ከህናትን በማገልገል የሚጸኑ ምእመናን የሚያገኙት መንፈሳዊ ዋጋ መኖሩ ግልጽ ነው። በወይን አትክልት የሚመሰሉ ምእመናን ባለቤት እግዚአብሔር ፍሬን ይቀበሉ ዘንድ የሚልካቸውን ባሮች አክብሮ መቀበልና የሚገባቸውን መስጠት እርሱን ማክበር ነው። ባሮቹን መናቅና ማቃለል ግን ባለቤቱን ማቃለል ነው። (ማቴ. ፳፩፥፴፫)

ለከህናት የሚሰጥ አገልግሎት ሰው አቅሙ ካለው ሊያደርግ የሚገባው ነው እንጂ ግዴታ ወይም ከከህናት ለሚገኘው አገልግሎት የተተመነ ክፍያ አይደለም። ማንኛውም ምእመን ከህናትን የማስተናገድ እና የማገልገል አቅም ባይኖረውም በምክረ ካህን በፈቃደ ካህን የመኖር ፤ ንስሐ የመግባትና ሥጋዊ ደሙን የመቀበል ሙሉ መብት አለው። ንስሐ ላለመግባትና ሥጋ ወደሙ ላለመቀበል ይህን እንደ ለበብ የሚያቀርቡም ልክ እንዳልሆነም ሊገነዘቡ ይገባል። ከከህናቱም ወገን ምናልባት መንፈሳዊውን አገልግሎት ያለዚህ አልሰጥም ባይ ቢገጥም ጸጋ እግዚአብሔርን በገንዘብ የሚለውጥና በነጻ የሰጠኋችሁን በነጻ ስጡ የሚለውን የጌታ ቃል የዘነጋና የፍቅረ ነዋይ ጸር የጸናበት ነው። ይህ ገለጻ ግን ቤተ ክርስቲያን ለፍትሐት ፣ ለሰላም ጥሪ ፣ ለሰብካ ጉባኤ አባልነት ወ.ዘ.ተ. የምትጠይቀውን ተመጣጣኝ ያልሆነ አነስተኛ ክፍያ የሚጨምር አይደለም።

ምዕራፍ ሰባት

ከህናትን መገሰጸና መንቀፍ

ከትምህርተ ሃይማኖት አንጻር

በትምህርተ ሃይማኖት ማንንም የመንቀፍ ሥልጣን ለማንም አልተሰጠም በወንጌል «በምትሰፍሩበት መስፈሪያ ይሰፈርባችኋል። በወንድምህ ያለውን ጉድፍ ስለምን ታያለህ? በዓይንህ ያለውን ምስሶ አትመለከትምን? ወይም ወንድምህን፡- ከዓይንህ ጉድፍ ላውጣ ፍቀድልኝ እንዴትስ ትለዋለህ እነሆም በዓይንህ ምስሶ አለ። አንተ ግብዝ አስቀድመህ ከዓይንህ ምስሶውን አውጣ ከዚያም በኋላ ከወንድምህ ዓይን ጉድፍን ታወጣ ዘንድ አጥርተህ ታያለህ» ተብሎ ተጽፎአል (ማቴ ፩፥፳፭) ይህም በክርስትና የሌላውን በደል ከመንቀስ የራስን ማንነት መመርመር የሚሻል እንደሆነ ያስረዳል።

የሌላውን በደል የሚቆጥር የራሱን በደል እግዚአብሔር ይቆጥርበታል። «በመስታወት የተሠራ ቤት ያለው ድንጋይ አይወራወርም» እንደሚባለው የራሱን ኃጢአት አስቦ የሌላውን በደል መንቀስ የማይተው ሰው እግዚአብሔር የሰወረለትን ኃጢአት እንዲገልጥበት እየታገለ ነው። አደረጉ ያለውን አድርጎ ፤ ወደቁ ባለበት ወድቆ ፤ የሰዎችን ድካም ተረድቶ ለሌላው መራራትንና ትሕትናን ገንዘብ እስኪያደርግ ድረስ እግዚአብሔር በሠፈረው ቁና ይሰፍረዋል። ስለዚህ ሌሎች በኃጢአት ሲወድቁ የሚያይሁ ሁሉ በእነርሱ የመጣ ፈተና በእኔ ቢመጣ ፤ እነርሱ ባሉበት ቦታ (ማዕረግ) እኔ ብሆን ኖሮ ከእነርሱ

የባሰኩኝ እሆን ነበር ብሎ ከመፍረድ ሊቆጠብ ይገባል። በሃይማኖት ሰዎችን በመንቀፍም ሆነ እግዚአብሔር ታግሶ የሸፈነላቸውን ነውር በመግለጥ የሚገኝ ዋጋ የለም። ይህ እንግዲህ ማንኛውም ክርስቲያን ማንንም መንቀፍ እንደማይገባው የሚያስረዳ ነው።

ካህናት ቤተ ክርስቲያን ቀደም ባሉት ምዕራፎች እንደተገለጠው ሥጋ ለባሽ እደመሆናቸው ጸር ጸንቶባቸው ድክመት ሊታይባቸውና ኃጢአት ሊሠሩ ይችላሉ። ይህን ተከትሎ ታዲያ እንደየሁኔታው እርምጃ የመውሰድም ሆነ የመገሠጽ ሐላፊነት በመዐርግ ትይዩ የሆኑ የሊቃውንት ቤተ ክርስቲያን ብቻ ነው። (ፍትነገ ዘተር፻፱፱) ሊቃውንትም ቢሆኑ ተገዢውን ርምጃ መውሰድ እንጂ የነቀፋን ቃል መስጋዘር አልተፈቀደላቸውም።

ጌታችን በወንጌል «ዓይንህ ብታሰናክልህ አውጥተህ ጣላት» ያለው አንድም «ካህንን (ኤጲስ ቆጶስን) የሚያስነትፍ ነገር ብታገኝበቸ ሽረው የነቀፍኸውን ሹመህ ኖረህ ኖረህ ጌላ ገህነም አላት ከምትገባ የነቀፍኸውን ኤጲስ ቆጶስ ሽረህ ኖረህ ጌላ መንግሥተ ሰማያት ብትገባ ይሻልሃል» ነው። (ማቴ.፲፰፥፱ ትር) እንዲሁም ቅዱስ ጳውሎስ ለክርስትና ልጁ ለቅዱስ ጢሞቴዎስ «ሳሶስ ልሂቅ ኢትሰማፅ ውዴተ / ሽማግሌ ላይ ክስ አትቀበል» በማለት በቁሱ ላይ ነገር ሠሪን እንዳይሰማበት (እንዳይቀበል) ነግሮታል። ይህም ሊቃውንት ቤተ ክርስቲያን በስሞታና በክስ ብቻ ሳይመሩ ነገርን መርምረው እንጂ ደርሰው (ሳይመረምሩ) በካህን ላይ እንዲፈርዱ እንዳልተፈቀደላቸው ያስረዳል። (፩ኛ ጢሞ. ፭፥፲፱)

በመጀመሪያው ምዕራፍ እንደተገለጠው ሥልጣን ከህነት ከሥልጣን መንግሥት ትበልጣለች። ንጉሥን የሚቃወም ሰው ምንም ልጁ ወዳጁ ቢሆን ቅጣት የሚገባው መሆኑ ግልጽ ነው። እንዲሁም

ካህናትን የሚቃወም ሰው ምን በጎ ምግባር ያለው ቢሆን ከመቀጣት አያመልጥም። ፍትሐ ነገሥት «ወበከመ ከህነት ትትሉዓል እመንግሥት ወከማሁኤ ለዘይትቃረና ለከህነት ይፈጸፍድ እምኩነኔሁ ለዘተቃወሞ ለንጉሥ / ከህነት ከመንግሥት እንዲሁም ከህነትን የሚቃወም ሰው ቅጣት ንጉሥን ከሚቃወም ሰው ቅጣት ይበልጣል» ይላል። (፪.ነገ.፴፯. ኦ ፱፥፪፻፺)

በመዝ.፪፱፥፭ «ወኢጎደገ ይሰሐጠሙ ሰብኦ ወገሠጸ ነገሥተ በእንቲአሆሙ / ወኢትግሥሡ መሲሐንዩ / ወኢታሕሰሙ ዲበ ነጢያትዮ / የቀባጋቸውን አትዳስሱ በነቢያቱም ላይ ክፉ አታድርጉ ብሎ ሰው ግፍ ያደርግባቸው ዘንድ አልፈቀደም። ስለ እነርሱም ነገሥታትን ገሠጸ» ተብሎ ተጽፎአል። እግዚአብሔር የሾምኳቸውን አትዳስሱ ሲል ኃጢአተኞቹንና ክፉ ግብር የሚሠሩትን ለይቶ አይደለም። «የቀባጋቸውን» አለ እንጂ እነ አባ እገሌን እንዲህ ያሉትን እያለ እየመረጠ አይደለም።

ካህናትንም በደል ቢሠሩ ከሾማቸው ከእግዚአብሔር በቀር ማንም ሊፈርድባቸውና ሊያቃልላቸው አይገባውም። ይህንን ማድረግም ለእግዚአብሔር ከራሱ በላይ «አውቅልሃለሁ» ባይነት ነው። ስለዚህ ምእመናን በካህናት ላይ ክፉ ግብርን ቢያዩ እንዲያቃልላቸው አልተፈቀደላቸውም። ይልቁን እግዚአብሔር በሾመው ላይ እኔ ምን ተገብቶኝ ብለው በትሕትና ሊሰበሰቡና በጸሎት ሊተጉ ይገባቸዋል። ከተቻላቸውም ራስን ዝቅ ከማድረግ ጋር «ምነው አባቱ?» ብለው መጠየቅ ይችላሉ።

ይህም ከራሳችን አቅንተን የምንናገረው የግል አስተያየት ሳይሆን መጽሐፍ ቅዱስን መሠረት ያደረገ ነው። ከላይ የተመለከተውን ቃል የተናገረውን የቅዱስ ጳውሎስን ድርጊት በምሳሌነት እናንሣ። ጳውሎስ

በጠላትነት ያሳድደው የነበረውን ጠላቱን ንጉሥ ሳኦልን ከነ ሠራዊቱ ተኝቶ አግኝቶት ነበር። አቢሳ የተባለው የዳዊት ወታደር ሳኦልን ተኝቶ ባየው ጊዜ ዳዊትን፡- «ዛሬ እግዚአብሔር ጠላትህን በእጅህ አሳልፎ ሰጥቶሃል። አሁንም እኔ በጦር አንድ ጊዜ ከምድር ላጣብቀው ሁለተኛም አያዳግምም አለው። ዳዊም አቢሳን፡- እግዚአብሔር በቀባው ላይ እጁን የሚዘረጋ ንጹሕ አይሆንምና አትግደለው አለው። ደግሞም ዳዊት፡- ሕያው እግዚአብሔርን እግዚአብሔር ይመታዋል ወይም ቀኑ ደርሶ ይሞታል። ወይም ወደ ሰልፍ ወርዶ ይገደላል ፤ እኔ ግን እግዚአብሔር በቀባው ላይ እጁን እዘረጋ ዘንድ እግዚአብሔር ከእኔ ያርቀው አለና ለምልክት የሳኦልን ጦርና የውኃ መንቀል ይዞ ማንም ሳያውቅ ሂዶ ወደዚያ ተሻግሮ ከተራራው ራስ ላይ ሆኖ የሳኦል ባሪያ አበኔርን ጮኸ ጠራው። አበኔር ማን ነህ? ብሎ ሲመልስለትም ሳኦልም በሰማ ጊዜ! በድያለሁ ልጄ ሆይ ዳዊት ተመለስ ዛሬ ነፍሴ በዓይኑ ፊት ከብራለችና። ከዚህ በኋላ ክፉ አላደርግብም አለው። ቅዱስ ዳዊትም መልሶ እግዚአብሔር በእጄ አሳልፎ ሰጥቶህ ሳለ እግዚአብሔር በቀባው ላይ እጁን እዘረጋ ዘንድ አልወደድሁምና ለሁሉ እያንዳንዱ እግዚአብሔር እንደ ጽድቁና እንደ እምነቱ ፍጻሜን ይክፈለው አለው። (፩ኛ ሳሙ ፳፯፥፱-፳፫)

ይህን ታሪክ ከላይ ካህናትን መንቀፍ አይገባም ብለን ያነሣውን ሃሳብ የሚያጠናክሩ ብዙ ነጥቦችን ይዞአል። ዳዊት ስለ ንጉሥ እንዲህ አለ እንጂ መች ስለ ካህን ተናገረ ቢሉ ከካህነትና ከመንግሥት የቱ ይበልጣል? ብለን እንመልሳለን። ሳኦል የተቀባው ሥጋን ሊያስተዳድር ነው። ካህን ግን ነፍስና ሥጋን ሊያስተዳድር ነው ቅቡፊነቱ የእርሱ ይበልጣል።

በዚህ ታሪክ ውስጥ ቅዱስ ዳዊት ከተናገራቸው ሦስት ኃይለ ቃላት የተለያዩ ቁም ነገሮችን መጨበጥ ይቻላል። በመጀመሪያ ወታደሩ

አቢሳ ሳኦልን ልግደል ባለ ጊዜ «እግዚአብሔር በቀባው ላይ እጁን የሚዘረጋ ንጹሕ አይሆንም» ብሏል። ለዚህም እግዚአብሔር በሾማቸው ላይ ክፉ ቃልን የሚናገር ቅድስናን አንደማያገኝ እንረዳለን። «ሕጅን መዘርጋት መማታትና መግደል እንጂ ክፉ መናገር ነው ወይ?» ተብሎ ቢጠይቅ በመጸሕፍት እንደበት ንግግርን (ቃልን) እጅ ብሎ መናገር ልማድ ነው።

ለምሳሌ የዳዊት ልጅ አቤሌሎም አሁን ያስነወረበትን ስምጥንን በገደለው ጊዜ ከዳዊት ተጣልቶ ተራርቆ ነበር። በኋላ አቤሌሎምን ወደ ቤቱ እንዲመለስ እንዲፈቅድሰት ለማድረግ ኢየሱስ እንዲት ሴት ልኮበት ነበር። ይህች ሴት በዳዊት ፊት ቀርባ በፈለገ ንጉሡን እንድትነግረው አደረጋት። በዚህ ጊዜ በሴቱ ንግግር ሊተላለፍለት የነበረውን መልእክት የተረዳው ንጉሥ ዳዊት ኢየሱስ እንደላካት አውቆ በዚህ ሁሉ የኢየሱስ እጅ ከእንቺ ጋር ነውን? ላላት ይላል (፪ኛ ሳሙ ፲፬፥፲፱) በዚህ ሥፍራ «የኢየሱስ እጅ» የተባለው የኢየሱስ ንግግር (ቃል) ነው። በሙሴና በአሮን እጅ ሲባል ፤ ወይም በካህናት እጅ ኃጢአት ይሰረዳል ሲባል በሙሴና በአሮን ቃል ወይም በካህናት ቃል ማለት ነው። ስለዚህ እጅ የሚለው ቃል «የእንደበትን ንግግርም» ሊተካ ይችላል። በዚህም መሠረት «እግዚአብሔር በቀባው ላይ እጁን የሚዘረጋ ንጹሕ አይሆንም» የሚለው ቃልም «ክፉን ንግግርን የሚናገር» ተብሎ ሊተረጎም ይችላል።

ቅዱስ ዳዊት ቀጥሎም እጁን አልዘረጋም ካለ በኋላ ስለ ሳኦል «ሕያው እግዚአብሔርን እግዚአብሔር ይመታዋል ወይም ቀኑ ደርሶ ይሞታል . . . » ብሎ ነበር። ሳኦል ዳዊት እጁን አልዘረጋበትም ያለው በሕገ እግዚአብሔር የሚሄድ ነው ብሎ ሳይሆን እግዚአብሔር ስለቀባው አክብሮት ነው። ደግሞም እኔ አልደፍረውም እግዚአብሔር ግን ይመታዋል ብሎ ፍርድን ለፈጣሪ ትቶአል።

እግዚአብሔር የሾመው ካህን ክፉ ሆኖ የሚያዩትም እግዚአብሔር እንደሚቀጣው እውቀው መተው አለባቸው። ዳዊት «እግዚአብሔር የቀጣውን ጌታችሁን አልጠበቃችሁምና ሞት ይገባችኋል» በማለት የሳኦልን ባሮች እንደ ገሰፀ ክርስቲያኖች የአባቶቻቸውን የስዩማን ካህናት ክብር ተግተው የማይጠብቁ ከሆኑ እንደ ዳዊት ካሉ አማንያን ይቅርና በአሕዛብም ዘንድ ለነቀፋ ይጋለጣል። በስተመጨረሻው ዳዊት እደን ልዘረጋ አልወደድሁም እግዚአብሔር ለሁሉ እንደ ጽድቁና እንደ እምነቱ ፍጹም ይክፈለው በማለት ነገሩን ፈጽሞአል ፤ ምዕመናንም ምንም በካህን ላይ ክፉ ቢያዩና በካህን ክፉ ቢደርስባቸው ዕድል ላላቸውን (የአንደበት እጃቸውን) ባለመዘርጋት ሁሉ እንደ ምግባሩና እንደ ሃይማኖቱ መጠን ፍጹ እንደሚጠብቀው በማወቅ ሊታገሡ ይገባቸዋል።

ንዋየ ገሩይ (ምርጥ ዕቃ) የተባለ ቅዱስ ጳውሎስ በአንድ ወትት ሊቀ ካህናቱን (የብሉይ ኪዳን)፡- አንተ በኖራ የተለሰነ ግድግዳ . . . » ብሎ ገሥጾት ነበር። በዚህን ጊዜ በአጠገቡ የቆሙት፡- የእግዚአብሔርን ሊቀ ካህናት ትሳደባለህን? አሉት ቅዱስ ጳውሎስም «አያሕመርኩ አጋውየ ለእመ ሊቀ ካህናት ውሳኔ ፤ ወይብል መጽሐፍ አታሰጥም ዲበ መኮንን ሕዝብ ወንድሞች ሆይ ሊቀ ካህናት መሆኑን ባላውቅ ነው። በሕዝብ አለቃ ላይ ክፉ ቃል አትናገር» ተብሎ ተጽፎአልና በማለት መልሷል (ዘጸ.፳፯+፳፰ ፤ ሐዋ.፳፫+፳፭) የሐዲስ ኪዳን ካህን ሐራሴ ወንጌል (የወንጌል ገበሬ) የሆነው ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ለሕሪት ሊቀ ካህናት ክብር «ባለ ማወቁ ተናገርሁ» ካለ በካህናት ሐዲስ ላይ ነቀፋን መናገር እንዴት ያለ አለማወቅ ይሆን?

በካህናት ላይ የሰድብን ቃል መናገር በሾማቸው በመንፈስ ቅዱስ ላይ መናገር ነውና ቀኖኖው ጽኑዕ ነው። ክብር ይገባውና

መንፈስ ቅዱስን ስለመስደብ የተነገረው ኃይለ ቃል ከዚህ ጋር ተያይዞ ይተረጎማል። «ሕዝባዊን የሰድብ ኃጢአቱ ይሠረዳለታል ፤ እኔስ ቀጽለን (ካህንን) የሰደበ ግን አይሠረዳለትም» በማለት በካህን ላይ በድፍረት የሚናገር እንደምን ባለ ጽኑዕ ፍጹ እንደሚያዝና ያለ ጽኑዕ ቀኖኖም እንደማይሠረዳለት ያስረዳል። (ማቴ.፲፪+፴፪)

ይህን ሀሳብ በእመቤታችን ተአምር ላይ ተጽፎ እናገኘዋለን። በሥርዓተ ቅዱስ ጊዜ የሚቀድሰውን ካህን በድፍረት የተሳደበን አንድ ሰው አስመልክቶ በተጻፈበት አንቀጽ «እግዚአብሔር በሾመው ካህን ላይ የሰድብን ቃል ሲናገር የሰሙት ሁሉ ተንቀጠቀጡ መንፈስ ቅዱስን የሰደበ አይሰረዳለትም የተባለው ታወቀ ተረዳ» ይላል። (ተአ.ማር.፲፫+፴) ፍትሐ ነገሥትም «በእኔስ ቀጽሉ ላይ ክፉ ቃልን የሚናገር እነሆ እግዚአብሔርን በደለ ፤ በአማልክት ላይ አትናገሩ ያለውን አልሰማችሁምን? ስለ ጣቶ የተባለ አይምሰልህ ስለ ካህናትና ስለ ጻዥ እንጂ /መዝ.፲፱፩+፳፩ ፤ ዘኁ.፲፮+፲፩) ሕዝባዊውን (ጨዋውን / ምእመትን) አንተ ከእርሱ ወይም ሰነፍ የሚለው በቅጣት የማይድን ከሆነ ይህ ተግዳሮት በክርስቶስ ላይ ነው። በአንብሮተ ዕድ እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስን በሰጣችሁ በእኔስ ቀጽሉ ላይማ ይህን የተናገረ እንዴት ይሆን?» በማለት ያብራራዋል (ፍት.ነገ.መ.፱+፫፻፲፫)

በዙዎች በካህናት ላይ የማይገባ ገንግርን እየተናገሩ ከካህናት የሚገኘውን አገልግሎት ግን ይፈልጋሉ። አለቃ ገሩይ ወልደ ሥላሴ «ለአባት መታሰቢያ ለልጅ ምክር» በሚል መጽሐፋቸው «ካህኑን አትንቀፍ ከነቀፋቸው አስተምረኝ አጥምቀኝ አቱርበኝ አትበለው» ያሉት እንደዚህ ላሉት ነው። ዛሬ በካህናት ላይ አፋቸው ያመጣላቸውን የሚናገሩ ጌላ በሞቱ ጊዜ በዕደ ካህን እንደሚወድቁ መዘንጋት የለባቸውም። «ዘይሌብስ ቅድመ ፈጣሪህ ይወድቅ በዕደ ዐቃቤ ሥራይ»

እንዲል (ሲራ. ፴፰+፲፪ ትር)

አባቶች ካህናትን መንቀፍ በአባትነታቸው አሰማመንን ያሳያል። መምህራን ቤተ ክርስቲያን ካህናት ምእመናንን በትምህርት የሚወልዱ ከሥጋ አባት የሚበልጡ የነፍስ አባቶች ናቸው። ታዲያ በካህናት ላይ ነቀፋንና ስድብን የሚናገር ሰው በአባትነታቸው የማያምን ነው። ምክንያቱም ሰው እንኳን የመንፈሳዊ አባቱን በሥጋ የወለደው አባቱን ነውር እንኳን በአደባባይ ለመግለጥ አይሻም። በመጽሐፍ እንደምናነበው የካም ልጅ ከነፃን የተረገመው ካም የአባቱን የኖላን ራቁትነት ለወንድሞቹ በመናገሩና በመሳለቁ ነበር ፤ ሴምና ያፈት ግን የአባታቸውን ዕርቃን ላለማየት የጎሊት ሄደው ሸፍነውታል። በዚህም ክብርን አግኝተውበታል ፤ ዛሬም ከብቃት ደርሰን ጻድቁን ከጋጥኡ ለይተን ማየት የሚቻለን ቢሆንና ከጸጋ እግዚአብሔር በጋጢአት ምክንያት የተራቆተ መንፈሳዊ አባታችንን ማየት ብንችል ከመግለጥ ይልቅ ዕርቃችን በመሸፈን የበለጠ ክብርን እናገኛለን ፤ ከዚህ ታሪክ ላንወጣ ኖላ የካምን ጥፋት ባወቀ ጊዜ ርግማችን የጀመረው በካም ላይሆን በካም ልጅ በከነፃን ነው። የዚህም ምክንያቱ ካም ተመርቆ ስለነበር እግዚአብሔር የመረቀውን መርገም ስለማይቻል ነው። (ዘፍ.፲፩፡፳፭)

በቀናት ሃይማኖት እስካሉ ድረስ አባቶቻችንን በምግባር ደከሙ ብለን መንቀፍ አልተፈቀደልንም። ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅም በተግላጽ «ኢይሊ ንኮን ካህናት በእንተ ገድሎሙ ወመንፍትው ሰነ ንጉዖይ አምኒሆሙ» / ገድል ፈቱ ብለን ካህናትን መንቀፍ አይገባም። እሊህን ከመንቀፍ እንለይ ዘንድ ይገባል እንጂ ብሏል። (ተግሣጽ ፴፬) እንዲያውም አንድ ሰው አባቶች በአገልግሎታቸው ያልተገባ ነገር ቢያይባቸው ዝም ብሎ እንዲጸልይላቸው ያን ማድረግ ባይቻለውና እንደብቱን መቆጣጠር ቢያቅተው ግን ሀገር ለቆ እንዲሸሽ ይመከራል ፤

እንደተጻፈ፡-

«ወእንተሰ ሕዝባዊ አልብከ ሥልጣን ከመ ትኮንኖ ለካህን በእንተ መሥዋዕት አላ ሶበ ትሬአዮ ይገብር ከመዝ ጉዮይ ጥበ ካልአ መካን ወኢትቶንኖ» / ሕዝባዊ ሆይ! አንተ ግን ስለ መስዋዕት አቀራረብ (መስዋዕት ቢሉ ብዙ ወገን አለ) ካህኑን ትንቅፈው ዘንድ ሥልጣን የለህም ፤ ካህኑ እንዲህ ያለ ሥራ ሲሠራ ብቃቱን ሸሽተህ ወደ ሌላ ቦታ ሂድ እንጂ አትንቀፈው ፤ አትዝለፈው» (ሃይማኖት አበው ዘፍቱ ምዕት፡፳፻፲፭) ይህ ቃል በእውነት ትልት መልዕክት አለው። አባቶች በጥሉበት እየጥሉ ባደሩበት እየደሩ ነውራቸውን ከመቁጠር መሸሽ ይመረጣል።

አባቶችን በመዝለፉና በማማቱ የመጀመሪያውም የመጨረሻውም ተንጂ ሕዝቡ ራሱ ነው። ይህ በቅዱስ ዲሜጥሮስ ታሪክ ታውቋል። ቅዱስ ዲሜጥሮስ መስተገብረ ምድር (ገባሬ) ነበርና ዕርፍ አርፎ ዲኪ ታጥቆ ይኖር ነበር። የአገቱ ልጅ እናት አባቷ ሞተው ከእርሱ እናት አባት ጋር ትኖር ነበር። ዘመናቸው ዓላውያን የበዙበት ክርስቲያኖች ያነሱበት ነበር። ሁለቱም ለአቅመ ውርዛዊ ሲደርሱ ሕንጻ ሃይማኖት ከሚፈርስ (ከዓላውያን ከሚጋቡ) ሕንጻ ሥጋ ይፍረስ (ከሥጋ ዘመድ ይጋቡ) ብለው አጋብተዋቸው ሥርዓተ መርዓዊ ወመርዓት ያድርሱ (የመሸራ መሸረት ልማድ ይፈጽሙ) ብለው መጋረጃ ጥለውባቸው ወጡ።

እርስዋ «ወንድሜ ይህን ሥራ የሠራኸውን እኔን ንቀህ ነው ወይስ ተዘምደውን (ዝምድናውን)» አለችው። እርሱም «አንቺንም ተዘምደውን ንቁ አይደለም የእናት አባትን ፈቃድ ማፍረስ ይሆንብናል ብዬ ነው እንጂ አላት አሁንስ ፈቃድሽ ከሆነ አንተወውም?» አላት «አሺ» አለችው። «እንዚያስ አንቺንም ለሌላ እኔንም ለሌላ እንዳያጋቡን በአንድ እንኑር» አላት። ከዚያ በኋላ «ጄ ዘመን አንድ ልብስ ለብሰው

በአንድ ምንጣፍ ተኝተው ይኖሩ ነበር። ረድኦት እግዚአብሔር ጠብቋቸው መልአክ እግዚአብሔር ከልሷቸው ኖሩ።

ያን ጊዜ ዮልዮስ (ዮልያኖስ) የተባለ የማርቆስ ፲፮ኛ ሊቀ ጳጳሳት ነበር። ሕዝቡን ሰብስቦ «እኔ አረጀሁ ቀጥሎ የሚሾምላችሁን ምረጡ» አላቸው። ሕዝቡ «አባታችን አንተ አዝነህ ተክዘህ (ወደ እግዚአብሔር አመልክተህ) ንገረን እንጂ» አሉ። «በሉ እናንተም እዘኑ እኔም አዝናባሁ» ብሎአቸው ሱባኤ ገባና መልአኩ «ያለ ጊዜው ያፈራ ሦስት የወይን ዘለላ ያመጣልሃልና ከአንተ ቀጥሎ የሚሾመው ያ ነው» አለው።

ይህ ዲሜጥሮስ ወይኑን ለማቃናት ከአታክልቱ ቢገባ ያለ ጊዜው ያፈራውን የወይን ዘለላ አግኝቶ ወስዶ ለሚስቱ ሰጣት ፤ እርሷም «ይህንክ እኛ ልንበላው አይገባንም ወስደህ ለሊቀ ጳጳሳቱ ሰጥተህ አቡነ ዘበሰማያትን ተቀብለህበት ና!» አለችው። እርሷም ወስዶ ለሊቀ ጳጳሳቱ አበርክቶ ሲመለስ ሊቀ ጳጳሳቱ «ከእኔ ቀጥሎ የሚሾመው ይህ ነው ነገር ግን አይሆንም ይላችኋልና ግድ ብላችሁ ሹሙት» አላቸው። ወዲያው አልሰነበተም ሊቀ ጳጳሳቱ ዐረፈ።

እርሱን ተብረው «ወንበር አለ ሹም አያድርምና ተሾምልን» አሉት። እርሱም «ንጹሕ ድንግል በሚተመጥበት ወንበር እንደእኔ ያለ ሕጋዊ (ያገባ) ፤ ወዲህም ያልተማርኩ ከሆነ እንዴት አሾማለሁ?» ብሎ አይሆንም አላቸው። እነርሱም «አባታችን ነግሮናል አይሆንም ተሾምልን» አሉ። «እንግዲያውስ ሕጉን ሥርዓቱን ንገሩኝ» አላቸው። «አልተማርኩም ብትለን ነውንጂ አባታችንስ አንቀጸ ብፁዓንና አንቀጸ አባግሪን ተርጉሞ ይነገረን ነበር» አሉት። ወዲያው ያልተማረው አንቀፅ ብፁዓንና አንቀጸ አባግሪ ፤ ብሉይና ሐዲስ ተገልጾለት አስተምሯቸዋል።

ሕዝቡ ሊቀርቡ ሲመጡ ኃጢአታቸው ተገልጾ እየታየው አንተ

ቆይ አንተ ቁረብ ይል ጀመር። ሕዝቡ ግን በንጹሐ በማርቆስ መንበር መቀመጥ አንሳት አንተ ቆይ አንተ ቁረብ ይል ጀመር እያሉ በሐሜት የሚጎዱ ሆኑ። መልአኩ «ኢትፍቅድ እድገኖ ርእሰክ አላ ክሥት ዘህሉ ምስሌክ ወማእከለ ብእሲትክ / በአንተና በሚስትህ ያለውን ግለጥ እንጂ ራሱን ማዳንን አትውደድ።» አለው።

እርሱም ሕዝቡን ዕንጨት ይዘው እንዲሰበሰቡ በአዋጅ ነግሮአቸው ይዘው ተሰበሰቡ ፤ ያንን እንደ መስቀል ደመራ ደምሮ ቅዳሴ ገባ። ከዚያ ወጥቶ አቃጥሎ በውስጡ እየተመላለሰ ያጥን ጀመር። ሚስቱን ከምቅዋመ አንስት (ከሴቶች መቆማያ) አስመጥቶ «በፍሒ እጽፈኪ / መጎናጸፍያሽን ዘርግ» ብሎ ከፍሕሙ እየፈለሰ ከልብሷ ላይ አደረገላት። ሕዝቡን ዞራ ብታፍሰው ከልብሷ አንድ በንኳ ሳይጠቁር ተገኝቷል።

«አባታችን እንዲህ ያለውን ሥራ የሰራኸው በምን ነገር ነው?» አሉት። «እኔ አክብርበት እሾምበት ብዬ አይደለም እናንተ በሐሜት የምትጎዱ ብትሆኑ ግለጽላቸው ብሎኝ ነው እንጂ እርሷ ሴት እንደሆነች እኔም ወንድ እንደሆንኩ እስከ ዛሬ በግብር አንተዋወቅም» አላቸው። በዚህ ጊዜ «አ አቡነ ሥረይ ለነ» ብለው ከእግሩ ሥር ወደቁ እርሱም «ይፍታሕ ወይሥረይ ይገድግ ወያንጽሕ እግዚእን ኢየሱስ ክርስቶስ» ብሎ አስተስርዮላቸዋል። ኑዛዜ ሥርየት በዚህ ጊዜ ተጀምሯል ይላሉ።

«እኔ አክብርበት እሾምበት ብዬ አይደለም እናንተ በሐሜት የምትጎዱ ብትሆኑ ግለጽላቸው ብሎኝ ነው» የሚለው ቃል አባቶችን በማማት ምን ያህል ሕዝቡን እንደሚጎዳ ያስረዳል።

በመዝ.፴፫+፲፪+፲፫ላይ፡- በጎ ዘመንን ለማየት ብትወድድ . . . እንደበትህን ከክፉ ከልክል» ተብሎ ተጽፎአል። በትርጓሜው ላይ

አንደበትህን ከክፉ ከልክል የሚለው ቃል «ንጉሥን ጳጳስን ከማማት ከልክል» በሚል ተተርጉሞአል።

ከዚህም ባሻገር ምእመናን የሚያሙት ካህን ምናልባት እነርሱ አንደሚገምቱት በደለኛ ላይሆንም የሚችልበት ሁኔታም እንዳለ እንረዳለን። ቅድስናውን ሰውሮ በትሕትና የሚኖር ፤ ሰው ሳያየው የሚተጋና የሚያነባ ነገር ግን ስሙ በበጎ የማይነሳ ካህን ሊኖር ይችላል። በደለኛስ ቢሆን ሲሠራ ሰላዩት በደል ፈጥኖ ንስሐ ገብቶ እግዚአብሔር ምሕረት አድርጎለት እንደሆነስ? ማን ያውቃል!

ሦስት ጊዜ የካደውን ቅዱስ ጴጥሮስን ዳግመኛ ምሕረት አድርጎ ምእመናንን አደራ ሰጥቶት የለ? ፤ ፍቅሩን መማለጃ አድርጎስ ሾሞት የለ? ፤ ታዲያ ይህን በደለኛ ካህንስ ከጭቃ የወደቀን ዕንቁ ወልውለው ስንግለው ከቦታው እንዲያኖሩት ንስሐውን ተቀብሎ ንጹሕ አድርጎት እንደሆነስ ምን ይታወቃል? ስለዚህ ምእመናን በካህን ላይ ክፉ ቢያዩና ቢሰሙም የውስጥ የአፍኦን በሚያይ ለእግዚአብሔር ሊተዉ ይገባል።

እግዚአብሔር ካህኑን ቢቀጣው እንኳን በምእመናን ፊት በግልጥ አይደለም። ወንድማቸው ሙሴን አብረው ያሙት የማርያምና የካህኑ አሮን ነገር ለዚህ አይነተኛ ምላሌ ነው። ማርያምን በለምጽ ኖራ እስክትመስል ያነደዳት እግዚአብሔር አሮንን ግን የቀጣው በውስጥ ነበር። ምክንያቱም ካህንን በተገለጸ ነገር በሕዝብ ፊት ይቀጣው ዘንድ ስላልወደደ ነው።

በሃይማኖት አበው ቃለ ግዝት ላይ ቅዱስ ዮሐንስ ዘቡርልስ ካህናትን ከመንቀፍ ጋር በተያያዘ ጠንካራ እውነትን ያዘለ ሃሳብን አስፍሮአል «የቀና ሃይማኖት ያለው ሌጁስ ቆጶስ የለም ፤ ቂስም የለም ፤ ዲያቆንም የለም የሚል ቢኖር ውጉዝ ይሁን» ይላል። ይህን ተግባር

ይህ አባት «የምቀት የለም ፤ ሥጋወ ደሙም የለም ፤ እርቶዶክስ ሃይማኖት አልፋለች» ከማለት ጋር እንጸጽርታል። «ክንባራዊው ሁኔታ ጋር አዛምደን ስንመለከተው የዚህ አባት ንግግር ልክ አንደሆነ እንረዳለን።

አንዳንዶች «አባቶች የሉንም ፤ ድሮ ቀፈን» ወዘተ እያሉ ባልተሰጣቸው ሚዛን ቤተ ክርስቲያንን ሲመዝኑ ይታያሉ። ክፉም ሆኑ ደግ አባቶች የሚሾሙት በፈቃደ እግዚአብሔር ብቻ ነው። (ሳኦልንም ዳዊትንም የሾመው እግዚአብሔር ነውና።) ታዲያ የተሾሙና የሚሾሙ አባቶችን ሹመታቸው በሰው ፈቃድ የሆነ ይመስል ልክ አይደለም እስከ ማለትና ሌሎችንም እስከ ማሳመን የሚደርሱ ሰዎች አሉ። ዝፍ ሲልም መስቀሉ የክርስቶስ መሆኑን በመዘንጋት የእነ እገሌን መስቀል አትባለሙ ፤ አትቀበሉአቸው! እስከ ማለትም የሚደረስበት ጊዜም አለ።

ይህን ድርጊት በመጽሐፈ ኪዳን ላይ የሚነገር አዋጅ በምሥጢር ያነሳዋል። «ኪዳንን የሚያቃልል ቢኖር ከወልድ ዋሕድ መዓት ራሱን ያርቅ መስቀልን አይበድል!» ባማለት የዚህ አዋጅ ትርጉም የተናገሩትን መንቀፍ አድሮ ያናገራቸውን መንቀፍ ነውና ማንም አባቶችን አይንቀፍ «ነዋ መስቀለ ሰላም» ብሎ ቄሱ መስቀል ባቀረበለት ጊዜ እክብሮ ይሳለም የሚል ነው። (ቅዱስ እግዚአ)

የአባቶች ሹመት አይሰራም የሚለው አባባል በቀላሉ የሚታለፍ ሳይሆን በቤተ ክርስቲያኒቱ ሕልውና ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ ያለው ነው። ምክንያቱም ይህ ማለት እሊህ አበው ከተሾሙበት ጊዜ ወዲህ ማዕረግ ከህጎችን የተቀበሉ ከዲያቆናት እስከ ጳጳሳት ያሉ ካህናት ሁሉ ሥልጣናቸው ሥልጣን አይደለም እንደማለት ነው። ይህ ደግሞ «ሹመታቸውን አትቀበሉ» በተባሉት አባቶች ዘመን የተጠመቁ ሕጻናትና ሥጋ ወደሙን የተቀበሉ ምእመናን ሁሉ እንዳልተቀበሉ እንዳልተጠመቁ

፤ በተክሊል የተጋቡትም ጋብቻቸው እንዳልጸና ያስቆጥራል። ይህ ማለት ደግሞ ቅዱስ ዮሐንስ ዘቡርልስ እንዳለው «ኦርቶዶክስ ሃይማኖት አልፋለች» እንደማለት ነውና የተወገዘ ሃሳብ ነው።

በዚህ ጽሑፍ መቅደም ላይ እንደገለጥኩት ካህናትን መንቀፍ አስመልክቶ የሚነሳው ሃሳብ የማይዋጥላቸው ሰዎች ሊኖሩ ይችላሉ። እንዲያውም «ያልተነካ ገልግል ያውቃል ፤ ሰላልደረሰበት ነው . . . » የሚል አስተያየት የሚኖራቸውም እንዳሉ አውቃለሁ። ይሁንና ካህናትን መገሠጽ ለሁሉም፤ መንቀፍ ደግሞ ሰማንም አይገባም የሚለውን ሃሳብ እጽንኦት የምሰጠው በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ በካህን ድክመት ተጎጂ ሳልሆን ወይም ቅር የሚያሰኙ ነገሮች ሳይገጥሙኝና ሳላይ ቀርቼ አይደለም። ነገር ግን የግል አመለካከትንና የቤተ ክርስቲያን ትምህርትን በማስተላለፍ መካከል ሰራ ልዩነት አለ። በዚያ ላይ ካህናትን የመተቸት መብት በር በትንሹም ቢሆን ከተከፈተ መዝጊያ የሌለውና አደጋው የከፋ ነው።

«አባቶች ይህን ይህን እያደረጉ . . . » የሚል ክርክር ለሚያነሡ ደግሞ የቤተ ክርስቲያናትን ሊቅ መልአክ ብርሃን አድማሱ ጀገበሬ ለአንድ ተቆርቋሪ መሳይ መናፍቅ ምላሽ በሰጡበት ርቱዕ መጽሐፋቸው ላይ ያነሱትን ሃሳብ ደግሜ ማስቀመጥ አፈልጋለሁ።

«እኔ መልስ የምሰጥህ ስለ ሃይማኖትና ስለ ምግባር ስለ ሕግ ብቻ እንጂ ስለ እያንዳንዱ ሰው ተግባር አይደለም። ስንኳን በማላውቃቸው ሰዎች ተግባር ገብቼ ፈጸሙ አልፈጸሙም ብዬ መልስ ልሰጥ ፤ እኔንም ራሴን ሕግ አፍራሽ ነህ ብትለኝ አዎን ጋጢአተኛ ነኝ ከማለት በቀር የምሰጥህ መልስ የለኝም!!!» ኩኩሐ ሃይማኖት

ባለንበት ዘመን ካህናትን መንቀፍ ከመጠን በላይ የተስፋፋበትና «ይህ ወቅት በሐሳዊ መሲሕ ጊዜ ለሚፈጸመው ፤ ቅትለተ ዘካርያስ፤ /የካህናት መገደል/ ዋዜማ ይሆንን?» የሚያሰኝ ነው። ካህናትን

የሚያቃልሉ ቃላትንና ሃሳቦችን በየቀልዶችና በተውኔቶች ላይ መስማት እየተለመደ መጥቶአል።

ይህን የሚያደርጉ ሰዎች ምእመናን ከሆኑ «በአባትዋ የምታላግጥ የእናትዋንም ትዕዛዝ የምትንቅ ዓይን የሽለቆ ቁራዎች ይጎጠጉጡአታል።» በማለት በተነገረው ቃል መሠረት ከሥጋ አባት አልፈው በመንፈሳዊ አባታቸው የሚያላግጡና የእናታቸው ቤተ ክርስቲያንን ትእዛዝ የሚንቁ በመሆናቸው በሲኦል እበጋዊት በአጋንንት እጅ ይወድቃሉ። (ምሳ.፴፭፥፮)

ዓለማውያን በአባቶች እንዲያፈዙ ያደፋፈራቸው የቤተ ክርስቲያኒቱ አገልጋዮችና ምእመናን ስለ አባቶቻቸው የማይቆጩና አብረው የሚስቁ ሆነው ቢገኙ ነው። ምእመናን በሥጋ ለወለዷቸው አባቶቻቸው የሚቆጩትን ያህል ለመንፈስ አባቶቻቸው መቆርቆር ባይወዱ ነው። «ባለቤቱን ያቀለለውን አምሌ ባለ ዕዳ አይቀበለውም» እንዲሉ (ካህናት ከአሞሌ አይከብሩምን?) የምእመናን ልልነት ዓለማውያኑ የማይደፍሯቸውን ካህናት ደፍረው እንዲያፈዙ መንገድ ይከፍታል። ቀድሞ «ይህስ የዚህኛውን የሃይማኖት ተከታዮች ክብር ይነካል» እየተባለ ይቆረጥ የነበረው ቃለ ተውኔት ዛሬ ያለ ከልካይና ያለ መስቀቅ በአደባባይ መሰማቱ የሕዝቡን እና የአገልጋዮችን ለዘብተኝነት ተገን አድርጎ ነው።

አባቶችን ከማማት ባሻገር በግልጽ የሚሳደቡና የሚያቃልሉ ሃይማኖታዊ ፋይዳ የሌላቸው መጻሕፍት ፤ ኦርቶዶክሳዊ ላህይ (ለዛ) የሌላቸው፤ በመናፍቃን ቋንቋ የተዋዙ፤ ነቀፋን የተሞሉ ስብከቶች ትችቶች በልዩ ልዩ የመገናኛ ዘዴዎች እየተሰራጩ ከፍተኛ ተቀባይነትን እስከ ማግኘት መድረሳቸውም የትውልዱን የሥልጣን ክህነት ግንዛቤ ከጥያቄ ውስጥ የሚያስገባ ነው። እነዚህን መሰል ጽሑፎች ከየትኛውም

አቅጣጫ ሆነን ብንመለከተሰቸው ለምእመናን መንፈሳዊ ሕይወት የሚሰጡት ምንም ጥቅም የለም።

አንዳንድ ሰባኪያንና አገልጋዮች በቅድስት ቤተ ክርስቲያን መድረክ ሳይቀር ካህናትን እየነቀፉ ሲያስተምሩ ይታያል። ይህ ድርጊት በመጀመሪያ የቆሙበትን ቤት ምሰሶ ለማፍረስ እንደመነቅነቅ ይቆጠራል። ምክንያቱም ጥበብ ኢየሱስ ክርስቶስ በቤቱ በቅድስት ቤተ ክርስቲያን ያቆማቸው ሰባቱ አዕማድ በሰባቱ ማዕርጋት ክህነት ያሉ ካህናት ናቸውና። (ምሳ.፱+፩ ትር) ታዲያ በክብር መድረኳን ለጥታ ያቆመቻቸው አንዳንድ ሰባኪያን በዐውደ ምሕረቷ ቆመው ከምስራቅ ጋር መታገላቸው የሚደገፍ አይደለም። ከጉባኤ ባይውሉ ምሥጢር ባደላድሉ ነውም ያስኻባቸዋል። ለዚህ ተግባራቸው የሚጠቅሱት የመጥምቁ ዮሐንስን የድፍረት ተግሣጽ ነው። ይሁንና መጥምቁ የገሠጸው የጉዳዩን ባለቤቶች በቀጥታ እንጂ ለማይመለከታቸው ሰዎች በማወጅና በመቀስቀስ አልነበረም። በዚያም ላይ መጥምቁ ምን ዓይነት ሕይወት ነበረው የሚለውም መታሰብ አለበት።

ከዚህም አልፎ «ወገዱሂ ከመ ራአየ መብረቅ / ፊቱም እንደ መብረቅ ምስያ ነበር» ተብሎ የተነገረላቸውን የእግዚአብሔር ፊቶች እንደ መብረቅ የሚያስፈሩ የቤተ ክርስቲያን ግርማዎች ጳጳሳትን ያለ ፍርሃትና መሰቀቅ በግልጽ በአደባባይ እስከ መዝለፍ መድረስ እግዚአብሔርን አለመፍራት በደሙ የዋጁት ቤተ ክርስቲያንንም መናቅ ነው። እርግጥ ነው በዚህ ድርጊት በአላዋቂዎች ዘንድ «ደፋር ነው! / ልክ ልካቸውን ነገራቸው!» የሚል መግሳና ስምን ማግኘት ይቻል ይሆናል። ነገር ግን መንፈሳዊ ዋጋን ማግኘት አይቻልም። ምክንያቱም በየትኛውም የገድል መጽሐፍ አባቶች ካህናትን አቃሉ ቅድስናን ያገኘ የለምና።

ደግሞም የሰባኪ ዓላማው ተወዳጅነትንና አድናቆትን ማትረፍ አይደለም። «አድማጮችን እገሉ ታዋቂ ሰባኪ ነው በሚያሰኘው ስብከትና ንስሐ ልንገባ እንፈልጋለን... በሚያሰኘው ስብከት መካከል ከፍተኛ ልዩነት አለውናው ቁም ነገር ራሱን ሰባኪ መምህር ማድረግ አይደለም፤ ትክክለኛው ዓላማ ነፍሳትን ማዳን ነው። የተዋጣለት ሰባኪ የሚባለው ነፍሳትን ለእግዚአብሔር የሚያሰባስበው እንጂ ከአድማጮቹ ውዳሴን የሚያሰባስበው ሰባኪ አይደለም።» (መንፈሳዊ ውጊያዎች)

አንድ ሐኪም አንድን በሽተኛ ከሐመመ እንዲድን ሊያደርገው የሚችለው የታማሚውን ውስጣዊ ሕመም እየመረመረ ነው እንጂ የሌሎችን በሽታ እየነገረ አይደለም። ሰባኪውም ምዕመናንን ከኃጢአት ሕመም ሊፈውሳቸው የሚችለው በቃለ እግዚአብሔር ሕይወታቸውን በመመርመር ነው እንጂ የአባቶችን ኃጢአት በመንገር አይደለም። ቤተ ክርስቲያን መድረኩን የሰጠችው ምእመናንን ለንስሐ እንጂ ለሐሜት እንዲያበረታታ አይደለም። ብሶትም ካለ በወንጌል አገልግሎት ወቅት ሊቆጣጠሩት የሚገባ ነው። የቤተ ክርስቲያን ዐውደ ምሕረትም የግል አመለካከትና ስሜት የሚንጸባረቅበት አይደለም።

አባቶችን በመንቀፍና በአደባባይ በማዋረድ መገሥጽ ፣ ጥበቅ የሆኑ ፣ ተጋድሎን የፈጸሙ ፣ ለቅድስት ቤተ ክርስቲያን የቀኑ የሚመስላቸው የዋሃንም አሉ። ነገር ግን አባቶችን ከመንቀፍ ራስን መንቀፍ የሚበልጥ ዋጋ አለው። ይህ ማለት ግን የሚገባቸው መምህራን ቤተ ክርስቲያን ከላይ እንደተገለጠው ካህናትን መገሥጽ የለባቸውም ማለት አይደለም። ነገር ግን ተግሣጽ የሚደረገው ሲገሠጽ በሚገባው ካህን ፊት ለራሱ እንጂ ለማይመለከታቸው ለሌሎች በማወጅ አይደለም። ይህንን ማድረግ ቤተ ክርስቲያንን ለድቦ ለሰዳቢ መስጠት ነው።

የሽዋ ሀገረ ስብከት ሊቀ ጳጳስ የነበሩት ብፁዕ አቡነ ጎርጎርዮስ

በእንደ ወቅት የተናገሩትን ንግግር ለዚህ ዓይነት ምሳሌ ነው። ከዝዋይ ሐመረ ኖላ የካህናት ማሠልጠኛ ዕቃ ሠርቶ የጠፋን አንድ ወጣት አሳድደው የያዙ ደቀ መዛሙርት ለፖሊስ እንስጠው ሲሏቸው፡- «አርቶዶክሳውያን ተሰራርቀው ተካሰሰው መጡ ይበሉን ወይ?» በማለት ሌባውን በነጻ ለቅቀውታል። ከእኚህ ደገኛ አባት የቤተ ክርስቲያን ልጆች ምን ያህል ገመና ከታች መሆን እንደሚገባቸው መማር ይቻላል።

ምእመናን ስለ አባቶቻቸው ስለ ካህናት መጸለይ ይገባቸዋል። ያለ ካህናት የሚሆን ነገር የለምና። ቅዱስ ዮሐንስ አፈወርቅ ካህናት አባቶች የተለዩትን ሕዝብ «ንጉሥ ሌላው ሠራዊት ፤ ቀዛሬ በሌለው መርከብ» ይመስለዋል። «ሠራዊት ያለ ንጉሥ በሥርዓት እንደማይጸና ለሊቀ ጳጳሳት የተለየ ምዕመንም በሥርዓት አይጸናም ፤ ቀዛሬ የሌላት መርከብ እንደምትሰጥም አበው መምህራን ጳጳሳት ወራት ዘመን (ጊዜ) ከሕዝቡ ከለያቸው ሕዝቡ በነፍስ በሥጋ ይጎዳል» በማለት ያብራራዋል (ድርሳን ካ4) በታሪክ ካህን አጥተው ቤተክርስቲያንን የሚያገለግል ፤ ቀድሶ የሚያቆርባቸው ፤ የሚያጠምቃቸው አጥተው እያነቡ ቤተ ክርስቲያንን ይዞሩ የነበሩ ኢትዮጵያውያን እንደነበሩም አይዘነጋም። (የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ታሪክ)

እኛ ግን ክብር ይገባውና አባቶች አላሳጣንምና አክብረን ልንይዛቸው ይገባል። አባቶች ባይኖሩ ምን እንሆን ነበር? ማለትም ይገባል። «ወሰባ አኮ እግዚአብሔር ጸባዎት ዘላትረፈ ለነ ዘርዓ ከመ ሰዶም እምኮነ ወከመ ገሞራ እመስልን ፤ ጌታ እግዚአብሔር ዘርን ባያስቀርልን ኖሮ እንደ ሰዶም በሆንን እንደ ገሞራም በመሰልን» እንዳለ ነቢዩ (ኢሳ.፩፡፱) አበው ካህናትን እግዚአብሔር ያስቀረልን ባይሆን ሰዶምና ገሞራ የሚያስተምራቸው የሚመክራቸው አጥተው እንደጠፉ በጠፋን ነበር።

እንኳን ያሉትን መቃወም ዓረፍተ ዘመን ገትቷቸው በሞቱ ጊዜ እንኳን በመንበራቸው እግዚአብሔር እንዲተካ የምንጸልየው የእበው ሕልውና የምዕመናንና የቅድስት ቤተ ክርስቲያን ሕልውና ስለሆነ ነው። ጳጳስ በሞተ ጊዜ «አ እግዚአ አእርፍ ነፍሰ አቡን እንላ» ተብሎ ከተጸለየ በኋላ «አ እግዚአ አንብር ለነ ዲበ መንበሩ ኖላዊ ጌር ኢንኩን ከመ መርዓት ዘለልቦ ኖላዊ ወሊይም ሥጠነ ተኩላ መሳጢ ፤ አቤቱ (በሞተው ፈንታ) በመንበሩ ላይ አስቀምጥልን። እረኛ እንደሌለው መንጋ አንሁን ፤ ነጣቂ ተኩላም አይንጠቀን» በማለት የሚጸለየው ለዚህ ነው።

የእገሌን ግብሩ አንዲህ ነው እያሉ ፍዳ ማቆየት ለምእመናን አይጠቅምም። አባቶችን በመንፈሳዊ ዓይን እየተመለከቱ ማክበር ስለነበረው መጸለይ እንጂ። መጽሐፈ ቅዱሴም «ኢትጊድጌ ሰካህን ዘይጹሊ ወያቂርብ መሥዋዕተ በእንቲያክ ፤ ስለአንተ መሥዋዕትን የሚቀርበውንና የሚጸልየውን ካህን አትተወው» (ሥርዓተ ቅዱሴ ፪፤፯)

ካህናትን መቃወምና መንቀፍ የእግዚአብሔርን ዓይን እንደመውጋት ፤ እጁን እንደመንከስ ፤ አግሮቹን እንደመቀጥቀጥ ነው። ቀደም ሲል በጠቀስነው በዳንኤል ትንቢት «ወነፍስቱሂ ከመተርሲስ ፤ ገጽሂ ከመራእየ መብረቅ አእይንቲሁ ከመ ማጥቶተ እሳት ፤ እደዊሁ ወእገሪሁ ከመብርት ርሱን ፤ አካሉም እንደ ቢረሌ ይመስል ነበር ፤ ፊቱም እንደ መብረቅ ምስያ ነበረ። ዓይኖቹም እንደሚንበላበል ፋና ክንዶቹና እግሮቹም እንደ ጋለ ናስ» በማለት የተነገረው ሲተረጎም «ሌጁስ ቆጶሳት እንደ ዕንቁ ናቸው ፤ ጳጳሳት እንደ መብረቅ ያስፈራሉ ፤ ሊቀ ጳጳሳት እንደ ደፋር ናቸው። ክንዶቹ (ቀሳውስት) እና እግሮቹ (ዲያቆናት) እንደ ጋለ ናስ ናቸው።» የሚል ነው።

በራእ ፲፫፡፲፭ ላይ ደግሞ «ወእኢይንቲሁ ከመ ነደ እሳት

ወለገሪሁ ከመ ብርተ ሊባኖስ ዘአርስገም በእሳት / ዓይኖቼ እንደ እሳት ነበልባል ነበሩ፤ እግሮቼም በእቶን የነጠረ የጋለ ናስ ይመስሉ ነበር» ይላል። በእነዚህ ሁለት የትግቢት ቃላት የእግዚአብሔር ፊቶች የተባሉ ግሩማን (የሚያስፈሩ) ጻጻላት ሲሆኑ፤ በእግዚአብሔር እጅና ዓይን የተመሰሉት ደግሞ ቀሳውስት ናቸው። ዓይኖቹ የተባሉት ምሥጢራትን ስለሚያዩ፤ እጆቹ የተባሉት ደግሞ በእጅ ማንሳት መጣል እንደሚቻል ፈርዶ ገነትንና ሲኦልን የሚሰጥባቸው፤ በጋጢአት የወደቁትን በንስሐ የሚያነሳባቸው እጆቹ በመሆናቸው ነው።

ለቤተክርስቲያን መቆርቆር እንደ አላውያን በመዝለፍ አይደለም። ከልክ አልፎ በዚህ ግብር መገኘት «ዘይሁብ መርሐ ርቶ በቤተ ክርስቲያን / ዘተከላ ሳቲ ምዕራፈ ሰብሐተ ሃይማኖት/ እምነው ለሚያቀርቡት ምስጋና ማረፊያ ማሳረፊያ ላደረጋት ለቤተ ክርስቲያን ቅን መሪን የሚሰጥ» ከተባለለት ከእግዚአብሔር በላይ ለቤተ ክርስቲያን አቆረቆራለሁ ማለት ይመስላል።

«በክርስቶስ ሁሳጊዜ ድህ በመንግሥት ስሜዳሪን በስኛም በየሥፍራው የስውቀቱን ሸታ ስሜገሰጥ በስምሳክ ምስጋና ይሁን!!!»
ስሜን!

ዋቢ መጻሕፍት

- ዘይማኖተ አበወ፤ ትግሣኤ ማተሚያ ቤት፤ 1986 ዓ.ም. አዲስ አበባ
- ሕይወተ ወራዙት ቁ.1 1997 ዓ.ም
- መጪሐ ድቅ ባሕር ሃይማኖት
- መጽሐፍ ቅዱስ 1980 ዓ.ም. ናይሮቢ
- መጽሐፈ ኢሳይያስ ትርጓሜ ማኅበረ ቅዱሳን 1996 ዓ.ም
- መጽሐፈ ሕዝቀኤል ትርጓሜ ትግሣኤ ማተሚያ ቤት 1990 ዓ.ም.
- መጽሐፈ ኢፍሙደስ ትርጓሜ ትግሣኤ ማተሚያ ቤት 1998 ዓ.ም
- መጽሐፈ ዳንኤል ትርጓሜ 1998 ዓ.ም.
- ወንጌል ቅዱስ ስንደሞት ተስፋ ገብረ ሥላሴ ማተሚያ ቤት 1980ዓ.ም.
- መዝሙረ ዳዊት ስንደሞት ተስፋ ገብረ ሥላሴ ማተሚያ ቤት 1988 ዓ.ም
- መጻሕፍት ሰሎሞን ወሲፊክ ትር. ትግሣኤ ማተሚያ ቤት 1988 ዓ.ም
- መጻሕፍት ወሰሐት ሐዲሳት ትርጓሜ ትግሣኤ ማተሚያ ቤት 1989 ዓ.ም
- መጻሕፍት መነኮሳት ወሰሐት ተስፋ ገብረ ሥላሴ ማተሚያ ቤት 1982 ዓ.ም. አዲስ አበባ አ.አ.
- መንፈሳዊ ውጊያዎች አያሌው ዘኢየሱስ (ትርጉም) ብራና ማተሚያ ቤት 1998 ዓ.ም. አ.አ.
- የቅዱስ ጳውሎስ መሰከታት ትርጓሜ ትግሣኤ ማተሚያ ቤት 1988 ዓ.ም. አ.አ.
- ፍኖተ ስእምፎ፤ ልዑል ራስ ካሣ ኃይሉ አርቲስቲክ ማተሚያ ቤት 1988 ዓ.ም. አ.አ.
- ፍትሕ ነገሥት ንባቡና ትርጓሜው ትግሣኤ ማተሚያ ቤት 1995ዓ.ም.አ.አ.
- ተስምረ ማርያም ትግሣኤ ማተሚያ ቤት 1988 ዓ.ም. አ.አ.
- ተስምረ ሲዮሐስ ተስፋ ገብረ ሥላሴ ማተሚያ ቤት 1990 ዓ.ም. አ.አ.
- ገድስ ስቡን ተክሰ ሃይማኖት ተስፋ ገብረ ሥላሴ ማተሚያ ቤት 1984 ዓ.ም. አ.አ.
- ገደብ ቅድስት ስምን ወሰተ ሴጥፎስ 1997 ዓ.ም. አ.አ.

ደቂቀ ነቢያት አንድምታ የብራናው ቅጂ
 ፈውሰ መንፈሳዊ ፤ የብራናው ቅጂ
 ርቱዐ ሃይማኖት ፤ የብራናው ቅጂ
 ገደብ ስቦን ሰባማ ፤ የብራናው ቅጂ
 ቤተ ክርስቲያንና ሥርዓቷ ፤ አባ ኪዳነ ማርያም ጌታሁን 1950 ዓ.ም.
 ሰዓጅ ምክር ሰላሳተ መታሰቢያ ፤ አለቃ ኅሩይ ወልደ ሥላሴ
 የኢትዮጵያ ታሪክ ክስጢ ዓብነ ድንገዝ ስሕሰ ስጢ ተዋደርከ 1961 ዓ.ም. አ.አ.
 የቁርጥ ቀን ወዳጅ ፤ አባ ወልደ ማርያም 1999 ዓ.ም. አ.አ.
 ተምህርተ ሰበ ነፍሰ ፤ አባ ሀብተ ማርያም ወርቅነህ ፤ 1953 ዓ.ም.
 የንስሐ ሕይወት ፤ ዲ.አሸቱ ታደሰ (ትርጉም) ፤ 1989 ዓ.ም.
 የዲያቢሱስ ውጊያዎች ፤ አያሌው ዘኢየሱስ (ትርጉም) ፤ 1994 ዓ.ም.
 ተግዛዥ ዘቅዲስ የሐንሰ ሰፈ.ወርቅ ፤ ተስፋ ገብረ ሥላሴ ማተሚያ ፤
 1987 ዓ.ም. አ.አ.
 መዘከረ ዮሴፍ ወዳደ ኮሮን (ዜና አይሁድ) ቅጂ
 መዘከረ ሰዋሰው ወግሥ መሙዝገብ ቃሳት ሐዲስ ፤ ኪዳነ ወልድ ክፍሌ
 Priesthood ; H.H. Pop Shenouda III ; Amir Hanna; 1997.
 The seven Sacraments ; Habib Giorgis.
 Penance ; Author unknown../